

БЕОГРАДСКЕ

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XXI.

НЕДЕЉА 6. ЈУЛА 1903

Број 30.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНСТВУ ГРАДА БЕОГРАДА.

На основу наређења господина министра унутрашњих дела од 24. јуна текуће године П.№ 13482 одбор београдске општине у седници својој од 27. јуна текуће године решењем својим од истог дана А.Бр. 5652, решио је: да се на дан 10-ог јула 1903 године сазове збор грађана београдске општине за избор председника београдске општине на место садањег који је на тај положај постављен по закону о устројству општина и општинских власти, који је 29 маја ове године престао важити; два кмета за београдску општину који морају бити правници и три кмета за београдску општину који не морају бити правници, а на упражњена места кметова београдске општине.

Суд београдске општине на основу напред изложенога, поменутог наређења господина министра унутрашњих дела и овога решења одбора београдске општине од 27. јуна тек. године А.Бр. 5652 с обзиром и на прописе главе IV-те под А. закона о општинама од 21. марта 1902 г. који је враћен у важност Уставом Краљевине Србије од 5. јуна ове године, у колико нису истим Уставом измењени објављује да ће се

НА ДАН 10. ЈУЛА 1903 ГОДИНЕ ДРЖАТИ

ОПШТИНСКИ ЗБОР

у београдској општини ради избора:

**Председника београдске општине;
Два кмета за београдску општину, који морају бити правници; и
Три кмета за београдску општину, који не морају бити правници.**

Ко може бити биран за председника и кметове у Београду прописује члан 103. пом. закона.

Сваки гласач може гласати на општинском збору само један пут и лично (чл. 41. пом. закона).

Гласање је на општинском збору јавно (чл. 42. пом. закона).

Нико не сме доћи на збор под оружјем сем лица, која долазе ради гласања, а по прописима носе оружје (чланови 40. и 144. пом. закона).

Право гласања при општинским изборима има сваки српски грађанин члан дотичне општине, који уз друге законске услове плаћа држави 15 динара непосредне порезе на годину, рачунајући ту и стални државни прирез.

Задругари који су навршили 21. годину, имају право бирања ма колику непосредну порезу плаћали (чл. 163. Устава).

Официри и војници сталног кадра не могу учествовати на општинском збору (чл. 31. закона о општинама).

Немају права гласања на општинском збору:

1. који су осуђени због злочинства, док не поврате грађанску част;
2. који су осуђени на затвор са губитком грађанске части за време док им је она пресудом одузета;
3. који се налазе под ислеђењем за дела под 1 и 2 наведена;
4. који се налазе под стецпштем, док се оно са њихова имања не скине;
5. који су под старатељством; и
6. који су под полициским надзором (чл. 32. пом. закона).

Збор ће се држати у дворишту општинске суднице, а гласање ће се вршити у сали зграде општинског суда, Узун Миркова улица бр. 1.

Збор се отвара у 8 часова пре подне а бирачи могу долазити на збор од 8 часова пре подне па до 12 часова у подне, и од 2 часа па до 5 часова по подне у које ће време гласачки одбор, ма да сви бирачи нису дошли наредити да се затвори двориште зграде општинског суда

и да се не пуштају на гласање, који после долазе. А по том, пошто прими гласове од свију оних који су на време дошли, а још нису гласали, гласачки ће одбор решити и огласити да је гласање свршено.

За чланове гласачког одбора овога збора у смислу тачке 16. чл. 84. закона о општинама изабрати су грађани: г.г. Коста Др. Ризнић, трговац, Михаило М. Ђорђевић, бакалин, Светозар Јанковић, рентијер и Тома Цинцарјанковић, управник царинарнице; а њима за заменике грађани: г.г. Богоје Јовановић, кафеџија, Живојин Перић, проф. Вел. Школе, Милан Димић, индустријалац и Коста Н. Лазаревић, бив. дуваница.

Председник је овога збора по избору најстарији кмет београдске општине г. Михаило Ерковић (чланови 35. и 37. пом. закона).

Извештавајући о овоме грађане београдске, суд београдске општине позива их да на овај збор дођу и употребе своје грађанско право.

Од суда београдске општине 1. јула 1903. г. АБр. 5833. Београд.

Председник општине београдске,

Никола И. Стамменковић с. р.

Деловођ,

Мих. М. Марјановић с. р.

УСТАВ

ЗА

КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

(СВРШЕТАК)

Члан 190.

Црквене власти суде свештеницима за кривице учињене у свештеничким дужностима, изузимајући оне кривице, које се казне по кривичном закону.

Жалбе противу злоупотреба црквених власти, ма које вероисповести у земљи, подносе се министру црквених послова.

Свештена лица и црквене установе, у погледу грађанских односа и имања потчињени су земаљским законима.

Члан 191.

Преписка духовних власти источно-православне Цркве са страним црквеним властима, Саборима и Синодима врши се са одобрењем министра црквених послова.

Службена преписка других вероисповести у Србији са страним црквеним властима, Саборима и Синодима, мора се такође подносити на увиђај и одобрење министру црквених послова.

Службена писма или наредбе црквених власти, Сабора и Синода са стране не може никаква црквена власт у Србији обнародовати ни извршити без знања и одобрења министра црквених послова.

Члан 192.

Све јавне и приватне школе и други заводи за образовање стоје под надзором државне власти.

Члан 193.

Добротворни заводи или задужбине за просвету и друге добре цели, које за живота или на случај смрти оснују приватни људи својим имањем или фондовима моћи ће опстати само по одобрењу државне власти основаном на закону. Али имање ових завода не може се сматрати као државно имање и не може се ни на што друго

употребити осим на оно на што је намењено и како је намењено.

Само ако се с временом, према промењеним друштвеним и другим приликама, покаже да то није могућно, може се ово имање по одобрењу законодавне власти а на предлог управљача дотичног имања употребити на друге сличне цели. Законом ће се ближе одредити начин како ће се то чинити, као и права и дужности управљача, и надзор државни над добротворним задужбинама и фондовима.

ДЕО XIV

Војска.

Члан 194.

Сваки је Србин дужан да служи у војсци.

Рок војне службе, начин одслуживања, и изузећа од личне службе прописује нарочити закон.

Закон такође одређује: каквих чиновина има у војсци, како се ти чиновници добијају и како се губе.

Члан 195.

Устројство војске прописује се нарочитим законом, а формацију њезину одређује Краљ уредбом.

Члан 196.

Колико ће се војске стално под заставом држати одређиваће се сваке године законом о буџету.

Члан 197.

Војницима под заставом суде за њихова кривична дела војни судови, по одредбама војно-судских закона.

Одредбе о војној дисциплини и дисциплинским казнама прописује Краљ уредбом.

Члан 198.

Нико не може добити државну службу, ако није, по одредбама војних закона, свој рок у војци одслужио или од војне службе ослобођен.

Члан 199.

Страна војска не може се узети у службу државну. Уговор да страна војска поседне српско земљиште или да пређе преко њега не вреди без одобрења Народне Скупштине, као ни што српска војска не може се ставити у службу које друге државе без одобрења Народне Скупштине.

ДЕО XV

Измене у Уставу.

Члан 200.

Предлог да се у Уставу што измени, допуни или протумачи може учинити Краљ или Народна Скупштина.

У предлогу таквом морају се изреком именовати све тачке Устава које би се имале изменити, допунити или протумачити.

Ако је предлог учинио Краљ он ће саопштити Народној Скупштини, па ће се затим Скупштина распустити и сазвати Велика Народна Скупштина најдаље за четири месеца.

Ако је пак предлог такав потекао од Народне Скупштине, Скупштина ће два пута гласати о њему остављајући од гласања до гласања најмање до 10 дана.

Узима се да је предлог примљен, ако је за њ гласала апсолутна већина од Уставом одређенога броја посланика.

Кад предлог на тај начин буде усвојен, Скупштина ће се распустити, а Велика Народна Скупштина сазваће се најдаље за четири месеца од дана кад је предлог усвојен.

И у једном и у другом случају Велика Народна Скупштина може решавати само о оним изменама и допунама или тумачењу Устава, које садржи предлог на основу којег је сазвана.

Њезина ће решења, донесена апсолутном већином од Уставом одређеног броја посланика, вредети кад их Краљ потврди.

Прелазна наређења.

Члан 201.

I. Краљ Петар I. полаже заклетву по члану 60. овог Устава пред Народним Преставништвом које га је изабрало. Ово Народно Предствништво задржава свој мандат до првих скупштинских избора.

II. С обнародовањем овог Устава, ступају на снагу, у колико не стоје у опречи с одредбама овог Устава, ови закони:

1. Закон о изборима народних посланика од 25. марта 1890. године с изменама и допунама од 28. јануара 1891. године. Рокови у овом закону означени померају се у напред према одређеном дану за изборе (чл. 100.).

2. Закон о пословном реду у Народној Скупштини од 1. новембра 1889. год. с изменама од 28. јануара 1891. године.

3. Закон о министарској одговорности од 30. јануара 1891. год.

4. Закон о Уређењу Државног Савета од 21. децембра 1901. год. и Закон о пословном реду у Државном Сатету од 31. јануара 1902. год.

5. Закон о уређењу Главне Контроле од 1. маја 1892. год.

6. Закон о административној подели Краљевине Србије од 15. марта 1890. год. с изменама од 31. марта 1891. год., 9. маја 1894. год., 17. фебруара 1896. год., 5. јануара 1899. год., 24. јануара 1908. год., 31. марта 1902. и 10. априла 1902. г.

7. Закон о општинама од 21. марта 1902.

8. Закон о јавним зборовима и удружењима од 31. марта 1891. године.

9. Закон о штампи од 31. марта 1891. године.

Овим престају важити сви закони и све законске одредбе, које су у супротности било с Уставом, било с побројаним законима.

III. Председника, подпредседника и чланове Државног Савета наименоваће сад Краљ указом, и они ће вршити дужности предвиђене овим Уставом докле док се на првом редовном сазиву Народне Скупштине не изврши наименовање њихово према одредбама овог Устава (чл. 140.).

Садањи државни саветници разрешавају се од дужности.

Председници и чланови Главне Контроле остају у дужности док се њихово наименовање не изврши по одредбама овог Устава, на првом редовном сазиву Народне Скупштине.

Исто тако остају у дужности до првог сазива Народне Скупштине председник и судије: Касационог, Апелационог и првостепених судова.

Одмах чим буде постављен према Уставу (члан 140.) Државни Савет, он приступа избору председника и чланова Касационог Суда и листу изабраних подноси Краљу на потврду.

Председник и чланови Касационог Суда, ступају у дужност чим их Краљ постави.

Председник и чланови Апелационог Суда бирају се и постављају по члану 154. овог Устава.

Председници и судије првостепених судова бирају се и постављају на начин предвиђен у члану 154. Устава.

IV. Остаје у снази закон о Државном Буџету од 4. априла 1903. године.

Члан 202.

Од дана кад се овај Устав обнародује губи важност Устав од 6. априла 1901. године, као и сви закони и наредбе у колико би биле противне овом Уставу.

Министарски Савет ће одмах обнародовати овај Устав у службеним новинама.

Влада Краљевине Србије наређује свима властима земаљским да по овом Уставу поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

5. јуна 1903. год.

у Београду.

(М. П.)

*Видео и ставно државни печат,
чувар државнога печата,
Министар правде,*

Љубомир Живковић с. р.

*Председник
Министарског Савета,*

Ј. Ђ. Авакумовић с. р.

*Министар
спољних послова,*

Љубомир Каљевић с. р.

*Министар војни,
генерал,*

Јов. Атанацковић с. р.

*Министар
народне привреде*

Ђорђе А. Генчић с. р.

*Министар грађевина,
инженер*

Алекс. Машин с. р.

*Министар
унутрашњих дела,*

Стој. М. Протић с. р.

Министар правде,

Љубомир Живковић с. р.

*Министар
просвете и црквених послова,*

Љуб. Стојановић с. р.

Министар финансија,

Д-р В. С. Вељковић с. р.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

РЕДОВНИ САСТАНАК

27. јуна 1903 год.

Председавао председник општине г. Никола И. Стаменковић. Од одборника били: г. г. А. Шток, Д. Ђ. Милоновић, Дим. Наумовић, Св. Јанковић, Богоје Јовановић, К. Н. Лазаревић, Јов. Смедеревца, Никола И. Димитријевић, Мих. М. Ђорђевић, Живојин М. Перић, Урош Благојевић, В. С. Живковић, Д. Тадић, С. Азријел, Милош Благојевић, М. Штрабаћ, Р. Драговић, К. Теодосијевић, Ђорђе Н. Петровић, Др. М. Радовановић, Петар Новаковић, М. О. Петровић, А. Ј. Аксентијевић, Др. М. Леко и Лазар М. Матић.

Деловођ Мих. М. Марјановић

I

Прочитан је записник одлука седнице држане деветнаестог јуна тек. године.

Одборник г. Ђорђе Петровић наводи да је решењем Књ.Бр. 418 донесеним по предлогу грађев. одељења, да се на изложбу у Дрезду пошаљу један техничар, један лекар и један административни чиновник, а којим је овај предлог одбачен, одлучено, да се општински суд овлашћује, да може дати до месец дана осуства чиновницима: техничарима, лекарима и административног одељења, који би хтели о своме трошку да посету ову изложбу, а не и осталим чиновницима.

Међутим поменуто решење израђено је тако као да је одбор овластисо суд, да може дати осуство и другим чиновницима за наведену цељ.

Тражи да се поменуто решење измени у смислу наведеног.

Председник општине изјављује, да је одбор доносећи поменуто решење одбацио предлог грађевинског одељења и овластисо општински суд, да може одобрити до месец дана осуства оним општинским чиновницима који би хтели на ову изложбу да иду о свом трошку а за које суд налази, да би им посећивање ове изложбе могло користити без обзира на струку општ. послова, у којој су дотични чиновници. И да је ово решење тако и израђено. Оно се не може односити само на чиновнике побројане у предлогу грађев. одељења већ на све, а општ. суду је остављено да цени ко може ићи и ко не.

По саслушању тога, — одбор је усвојио прочитан записник без измена.

II

Одборник г. Ђорђе Н. Петровић наводи, да је управник трошарине тражио десет дана осуства, — поред тога што му је у току његовог службовања одобрavano на 33 дана осуства писменим актима, и колико му је усмено одобрено, о томе се не може ухватити рачун, — да води жену у бању, па кад с тим осуством није продро он је тражио осуство да иде на изложбу у Дрезду и тако је добио у место десет, двадесет и пет дана осуства. Не зна шта може управник трошарине тим својим осуством користити општину. Сем тога на њега се не може односити решење одбора, којим је овлашћен општ. суд да даје осуство за ову изложбу. Протестује противу тога што је општ. суд дао истом осуство.

Председник је одговорио, да је управник трошарине тражио двадесет и пет дана осуства за одлазак на ову изложбу напоменув да би уснут одвео и жену у бању. Општ. суд имајући овлашћење одбора, а нашавши да ће реферат управника трошарине о ономе шта је на овој изложби видео а шта се односи на општ. трошарину, ма колико користити овој тако важној општ. установи, одобрио му је двадесет и пет дана осуства. Што ће управник уснут одвести и жену у бању то је његова ствар тек главно је да ће он посетити о своме трошку ову изложбу и поднеги суду реферат.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да се пређе на дневни ред.

III

Одборник г. Јован Смедеревца пита председништво је ли надзорна комисија за прошлих 6 месеци вршила фотометарске пробе над сијалицама уличног осветљења или не. Ако је онда до каквих је резултата долазила.

Председник је одговорио да му није познато да ли је комисија вршила тај посао за време од кад је председник општине али да ће то извидети и у идућој седници извести одбор. Међу тим издао је за то наређење надлежној комисији али није никакав извештај добио.

Одборник г. Јован Смедеревца наводи да је и раније чинио питање по тој ствари и да је добио одговор да то није чинио. Моли председника да извиди је ли доцније надзорна комисија вршила овај посао или не. Од вршења тих проба зависи и кажњавање друштава. Међу тим је надзорна комисија изрицала казне на основу извештаја два контролора који су ноћу бележили сијалице, које нису гореле. Ако надзорна комисија не врши своју дужност онда на што је плаћати онако скупо.

Председник понова изјављује, да ће по овом питању г. Смедеревца учинити извиђај и резултат истог саопштити одбору у идућој седници.

Одбор је примио к знању ове изјаве одборника г. Смедеревца и председника општине.

IV

По прочитању акта иследних власти АБр. 5528, 5530, 5531, 5534, 5535, 5602, 5638, 5648, 5670, 5671, 5672, 5673, 5674, 5675, 5725, 5726, 5728, 5751 и 5752, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Рудолф Фелдман, овд. шпекулант, Јован Јовановић, дијурнист, Никола Каранца, момак шпедитерски, Јелисавета Најдановић, овд., Драга Деспотовић, раденица, Софија Урошевић, удова, Љубомир Јовановић, калфа, Мијаило Петровић, управник I српског информационог завода, Видосава Јовановић, овд., Љубомир Михаиловић, фијакерист, Алекса Николић, овд. и Коста Паљић, ресторатер; да су доброг владања и сиротног имовног стања: Паун Симјановић, пекар, Тома Ђорђевић, пиљар, Риста Марчић, бив. трг. помоћник; да су доброг владања и доброг имовног стања: Јевта Лаковић, трговац и Божидар Савић, новинар; и да је доброг владања и средњег имовног стања: Танасије — Таса Максимовић, кафеџија.

V

По прочитању акта Управе града Београда АБр. 5539 којим тражи мишљење општ. суда по молби Јосифа Пардо, магистра фармације, да му се изда уверење о томе да ће са својом женом Кларом рођ. Калмић, бити примљен у српско поданство, пошто буде поднео уредан отпунет из бугарског поданства, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцу може по молби учинити, ако томе не стоје на путу какве законске сметње.

VI

Председник износи одбору на мишљење молбу Косте Данчевића, писара главног телеграфа, којом тражи уверење о породичном односу.

По прочитању те молбе СтБр. 2419, — одбор је изјавио мишљење:

Да се молиоцу може дати тражено уверење о породичном односу.

VII

Председник општине извештава одбор, да је г. министар унутрашњих дела претписом својим од 24 јуна тек. године П.№ 13482 наредио општинском суду, да са одбором одреди дане за избор како председника, на место садањег који је на тај положај постављен по закону о устројству општина и општ. власти, који је 24 маја ове године престао важити, тако и за избор кметова, чија су места сада празна. Да је ово наређење г. министра примљено у општ. суду 25. ов. м. а да је по чл. 36. закона о општинама општ. суд дужан сазвати збор најдаље за 15 дана од дана када је ова наредба г. министра примљена.

По саслушању тога и по прочитању поменутог наређења г. министра унутрашњих дела АБр. 5652, — одбор је решио:

Да се на дан десетог јула 1903 године сазове збор грађана београдске општине за избор председника београдске општине на место садањег, који је на тај положај постављен по закону о устројству општина и општинских власти који је 29 маја ове године престао важити, два кмета

за београдску општину, који морају бити правници и три кмета за београдску општину који не морају бити правници а на упражњена места кметова београдске општине.

Да општински суд по овоме решењу одбора даље надлежно поступи.

VIII

Председник општине извештава одбор да је г. министар унутрашњих дела претписом својим од 27. јуна тек. године П.№ 14894 наредио општ. суду, да при састављању гласачког одбора општинског збора који се има сазвати за избор председника и пет кметова београдске општине, поступи по чл. 84 тач. 16 закона о општинама од 21 марта 1902 у вези са чланом 37 истог закона. На име: да општински одбор има да избере коцком од 12 раније изабраних грађана четворицу за чланове гласачког одбора овога збора, а четворицу њима за заменике. Моли одбор, да изволи и тај посао извршити.

По саслушању тога и по прочитању поменутог наређења г. министра унутрашњих дела АБр. 5749 одбор је у смислу тач. 16 чл. 84 закона о општинама коцком из раније изабраних 12 грађана изабрао:

За чланове гласачког одбора општинског збора, који се има сазвати за 10 јули ове године ради избора председника и пет кметова београдске општине, грађане: г.г. Косту Др. Ризнића, трговца, Михаила Ђорђевића, бакалина, Светозара Јанковића, рентијера и Тому Цинцар-Јанковића, управника царинарнице, а њима за заменике г.г. Богоја Јовановића, кафеџију, Милана Димића, индустријалца, Живојина Перића, проф. Вел. Школе и Косту Н. Лазаревића, бив. дувандију.

IX

Председник општине извештава одбор, да бирачки спискови за избор народних посланика за варош Београд, који морају бити готови до 4 јула тек. године морају бити утврђени општинским печатом и потписима председника, тројице одборника, које општински одбор одреди и писара општинског.

Моли одбор да изволи у тој цели одредити три одборника за потписнике ових бирачких спискова а тројицу за заменике.

По саслушању тога, — одбор је изабрао:

За потписнике бирачких спискова за избор народних посланика за варош Београд који се има извршити 8 септембра тек. године, одборнике: г. г. Михаила Штрбића, Светозара Јанковића и Перу Новковића, а њима за заменике одборнике г.г. Милоша Валожића, Косту Теодосијевића и Косту Лазаревића.

(СВРШИЛЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Висока посета. — Његово Величанство Краљ Петар I изволео је 3. ов. м. у 6^{1/2} часова по подне походити општину београдску. Његово Величанство Краља дочекао је на уласку у општинску зграду председник општине г. Никола И. Стаменковић, са кметовима.

Том приликом Његово Величанство обишао је одборску салу и остале канцеларије општ. суда распитујући о пословима који се у истима свршавају. Изјавивши да је задовољан са извршеним прегледом и пожеливши београдској општини, да што скорије подигне себи зграду, у коју би се могла сместити сва њена одељења Његово Величанство опростило се је са председником, кметовима и осталим општ. особљем, испраћено усклицима Живео, који су прихваћени од великог броја грађана и скупљених пред општ. кућом.

О Г Л А С

Према одобрењу команданта места у Београду од 19. јуна т. год. ЕБр. 430, ова Управа продаваће **коњско ђубре из штала јахаћих трупа и са ђубришта коњског код топовске шупе** — Стефано виће механе, — а по цени по 0.10 пара динарских од једних кола.

Закупац ово ђубре износиће на својим колима, пошто предходно плати одређену таксу у канцеларији ове Управе у великој касарни, зашта ће купац добити писмену дозволу за износ ђубрета.

Из канцеларије Управе гарнизона београдског 28 јуна 1903 год. у Београду. № 2755.

О Г Л А С

Према одобрењу Господина Министра Грађавина од 30 јуна т. г. Бр. 3456 држаће Управа града јавну усмену лицитацију у свом грађевинском одељењу на дан 14. јула у 10 часова пре подне за **оправку зграда осуђеничке болнице у Топчидеру.**

Предрачунска је цена свга посла 1488 динара и 21 пр. дин., а кауција у 200 динара полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулицији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије грађевинског одељења Управе града Београда 1. јула 1903 год. у Београду Г.№ 856.

О Б Ј А В А

На основу решења Господина Министра Грађавина од 28. априла т. г. држаће се друга усмена лицитација за **претрес калдрме у улици Капетан Мишиној**, на дан 8 јула ове год. од 10 сати пре подне до 12, када ће се и закључити.

Предрачунска сума је 18602,50 динара.

Кауција је према закону о јавним грађевинама 1800 динара и то у готовом и вредећим државним папирима.

План, услови, предрачун и остала техничка и погодбена документа, изложени су сваког радног дана у поменутој канцеларији.

Из канцеларије грађевинског одељења општине вароши Београда, 3. јула 1903, год. Г.№ 1668.